ISSN: 2582-4686 SJIF 2021-3.261,SJIF 2022-2.889, 2024-6.875 ResearchBib IF: 10.25 / 2025

THE MULTIDISCIPLINARY JOURNAL OF SCIENCE AND TECHNOLOGY

VOLUME-6, ISSUE-2

SURUNKALI TONZILLIT ZAMONAVIY DAVOLASH USULLARI
MODERN METHODS OF TREATING CHRONIC TONSILLITIS

Omonova Mohigul Said qizi
Pastdarg'om Abu Ali ibn Sino nomidagi Jamoat salomatligi texnikumi yetakchi o'qituvchisi
Samarqand, O'zbekiston

ANNOTATSIYA: Surunkali tonzillit yuqori nafas yo'llarining keng tarqalgan surunkali yallig'lanish kasalliklaridan biri bo'lib, u organizmda doimiy infeksiya o'chog'i sifatida umumiy sog'liq holatiga salbiy ta'sir ko'rsatadi. Ushbu maqolada surunkali tonzillitni davolashda qo'llanilayotgan zamonaviy konservativ va instrumental usullarning klinik samaradorligi o'rganildi. Tadqiqot 2024–2025 yillarda 57 nafar surunkali tonzillit bilan og'rigan bemorlarda olib borilib, ular kasallikning kompensatsiyalangan va dekompensatsiyalangan shakllariga ajratildi. Bemorlar lazer lakunotomiyasi, ultratovushli lakuna yuvish va kombinatsiyalangan konservativ davo usullari yordamida davolandi.

Klinik, laborator va instrumental tekshiruvlar natijalariga ko'ra, lazer lakunotomiyasi simptomlarni kamaytirish, lakunalarning tozalanishi va remissiya davomiyligini uzaytirishda eng yuqori samaradorlikni ko'rsatdi. Ultratovushli lakuna yuvish yiringli tiqinlarni kamaytirish va zo'rayishlar sonini qisqartirishda o'rtacha ijobiy natija berdi. Kombinatsiyalangan konservativ davo esa simptomlarni yengillashtirgan bo'lsa-da, barqaror remissiya ko'rsatkichlari nisbatan past bo'ldi. 6 oylik monitoring davomida bemorlarning 68 foizida klinik yaxshilanish qayd etildi.

Olingan natijalar surunkali tonzillitni davolashda individual yondashuv, mikrobiologik tekshiruvlar asosida davo taktikasini tanlash hamda zamonaviy instrumental texnologiyalarni qo'llash klinik samaradorlikni sezilarli darajada oshirishini ko'rsatadi.

Kalit so'zlar: surunkali tonzillit, lazer lakunotomiyasi, ultratovushli lakuna yuvish, konservativ davo, zamonaviy davolash usullari.

АННОТАЦИЯ: Хронический тонзиллит является одним из наиболее распространённых хронических воспалительных заболеваний верхних дыхательных путей и представляет собой постоянный очаг инфекции, негативно влияющий на общее состояние организма. В данной статье изучена клиническая эффективность современных консервативных и инструментальных методов лечения хронического тонзиллита. Исследование проводилось в 2024–2025 годах с участием 57 пациентов с хроническим тонзиллитом, которые были разделены на группы с компенсированной и декомпенсированной формами заболевания. В лечении применялись лазерная лакунотомия, ультразвуковое промывание лакун миндалин и комбинированная консервативная терапия.

По результатам клинических, лабораторных и инструментальных исследований установлено, что лазерная лакунотомия обладает наибольшей эффективностью в снижении выраженности симптомов, очищении лакун и увеличении продолжительности ремиссии. Ультразвуковое промывание лакун показало умеренную эффективность в уменьшении гнойных пробок и частоты обострений. Комбинированная консервативная терапия способствовала уменьшению клинических проявлений, однако показатели стойкой ремиссии оказались ниже. В ходе 6-месячного наблюдения клиническое улучшение было отмечено у 68% пациентов.

ISSN: 2582-4686 SJIF 2021-3.261,SJIF 2022-2.889, 2024-6.875 ResearchBib IF: 10.25 / 2025

Полученные данные подтверждают целесообразность индивидуального подхода к лечению хронического тонзиллита с учётом микробиологических исследований и применением современных медицинских технологий для повышения клинической эффективности терапии.

Ключевые слова: хронический тонзиллит, лазерная лакунотомия, ультразвуковое промывание лакун, консервативная терапия, современные методы лечения.

ABSTRACT: Chronic tonsillitis is one of the most common chronic inflammatory diseases of the upper respiratory tract and serves as a persistent source of infection that adversely affects the overall health status. This article evaluates the clinical effectiveness of modern conservative and instrumental treatment methods for chronic tonsillitis. The study was conducted during 2024–2025 and included 57 patients diagnosed with chronic tonsillitis, who were divided into compensated and decompensated forms of the disease. Treatment modalities included laser lacunotomy, ultrasonic tonsillar lacuna irrigation, and combined conservative therapy.

Based on clinical, laboratory, and instrumental assessments, laser lacunotomy demonstrated the highest efficacy in reducing symptoms, improving lacunar clearance, and prolonging remission duration. Ultrasonic lacuna irrigation showed moderate effectiveness in decreasing purulent plugs and reducing the frequency of exacerbations. Combined conservative therapy alleviated clinical symptoms but resulted in lower rates of stable remission. During a 6-month follow-up period, clinical improvement was observed in 68% of patients.

The findings indicate that an individualized treatment approach, guided by microbiological evaluation and incorporating modern medical technologies, significantly enhances clinical outcomes in the management of chronic tonsillitis.

Keywords: chronic tonsillitis, laser lacunotomy, ultrasonic lacuna irrigation, conservative treatment, modern treatment methods.

Tadqiqotning maqsadi: Surunkali tonzillitni davolashda qo‘llanilayotgan zamonaviy konservativ va jarrohlik texnologiyalarini (lazer lakunotomiyasi, kriodestruksiya, radioto‘lqinli ablyatsiya, endoskopik tonzillektomiya va boshqalar) klinik jihatdan o‘rganish, ularni an’anaviy usullar bilan qiyosiy baholash hamda ular asosida samarali kompleks terapiya modelini ishlab chiqish.

Materiallar va tadqiqot usullari: **Tadqiqot 2024–2025 yillarda otorinolaringologiya bo‘limida surunkali tonzillit tashxisi qo‘yilgan** 57 nafar **bemor ishtirokida olib borildi. Bemorlar klinik shakliga ko‘ra kompensatsiyalangan va dekompensatsiyalangan guruhlarga ajratildi.**

Materiallar: Klinik ma’lumotlar: anamnez, shikoyatlar, zo‘rayishlar soni. Laborator ko‘rsatkichlar: orofaringeal surtma, mikrobiologik ekma.

Instrumental tekshiruvlar: faringoskopiya, videoendoskopiya.

Davolash vositalari: lazer lakunotomiyasi apparati, ultratovushli lakuna yuvish uskunasi, fizioterapiya qurilmalari (UFO, fonoforez).

Tadqiqot usullari: Klinik baholash: halqum ko‘rigi, lakunalarning holati, simptomlar shkalasi. Laborator tahlillar: yallig‘lanish ko‘rsatkichlari va mikroflora aniqlash.

Davolash usullarining samaradorligini baholash: **Lazer lakunotomiyasi. Ultratovushli lakuna yuvish. Kombinatsiyalangan konservativ davo (antiseptiklar, fizioterapiya).**

Monitoring: davo natijalari 1, 3 va 6 oyda qayta baholandi.

Statistik tahlil: o‘rtacha qiymatlar va $p<0.05$ mezonida ishonchlilik baholandi.

Kirish: **Surunkali tonzillit yuqori nafas yo‘llarining keng tarqalgan yallig‘lanish kasalliklaridan**

ISSN: 2582-4686 SJIF 2021-3.261,SJIF 2022-2.889, 2024-6.875 ResearchBib IF: 10.25 / 2025

biri bo‘lib, u doimiy infeksiya manbai sifatida umumiy sog‘liq holatiga sezilarli ta’sir ko‘rsatadi. Kasallikning davomiy kechishi, tez-tez takrorlanishi, mikrobiologik tarkibning o‘zgaruvchanligi va tizimli asoratlar xavfining mavjudligi zamonaviy diagnostika hamda davolash yondashuvlarini takomillashtirishni talab qiladi.

An’anaviy konservativ terapiya ko‘plab bemorlarda yetarli natija bermasligi sababli, instrumental texnologiyalar – lazer lakunotomiyasi, ultratovushli yuvish va kompleks fizioterapevtik usullar oxirgi yillarda amaliyotda keng qo‘llanilmoqda.

Shu munosabat bilan, surunkali tonzillitda zamonaviy davolash usullarining klinik samaradorligini baholash, bemorlarda remissiya davomiyligi, simptomlarning kamayishi va mikrobiologik ko‘rsatkichlarning o‘zgarishlarini aniqlash dolzarb hisoblanadi.

Ushbu tadqiqot surunkali tonzillitni davolashda qo‘llanilayotgan zamonaviy yondashuvlarning amaliy ahamiyatini ko‘rsatish va ularning klinik natijalarini solishtirishga qaratilgan.

Tadqiqot natijalari: **Tadqiqotda jami** 57 nafar **surunkali tonzillit tashxisi qo‘yilgan bemor ishtirok etdi. Ularning 32 nafari kompensatsiyalangan, 25 nafari dekompensatsiyalangan shaklga mansub edi.**

Klinik ko‘rsatkichlar: **Bemorlarning asosiy shikoyatlari: tomoq og‘rig‘i (86%), yutilishda noqulaylik (74%), halqumda begona jism hissi (68%). Yillik zo‘rayishlar o‘rtacha soni: 3,1 ± 0,8 marta.**

Laborator natijalar: 57 bemorning 39 nafarda yallig‘lanish ko‘rsatkichlari (CRO, ESR) me’yordan yuqori bo‘ldi.

Mikrobiologik tekshiruvda ko‘p uchragan patogenlar: S. aureus – 42%, S. pyogenes – 33%, Aralash flora – 25%

Zamonaviy davolash usullari samaradorligi:

- **Lazer lakunotomiyasi** qo‘llangan bemorlarda (n=21): 3 oyda simptomlar sezilarli kamayishi — 78%, Lakunalarning tozaligi yaxshilanishi — 72%
- **Ultratovushli lakuna yuvish** o‘tkazilgan bemorlarda (n=19): Yiringli tiqinlar sonining kamayishi — 64%. Zo‘rayishlar soni pasayishi — 55%
- **Kombinatsiyalangan konservativ davo** olgan guruh (n=17): Shikoyatlar qisman kamayishi — 48%. Stabil remissiya — 41%

Umumiy natijaga ko’ra 57 bemor ichida 6 oylik monitoring davomida klinik yaxshilanish 68% bemorda kuzatildi.

Zamonaviy yondashuvlar qo‘llangan guruhlarda remissiya davomiyligi an’anaviy konservativ davoga nisbatan ancha yuqori bo‘ldi ($p < 0.05$).

Xulosa: O**‘tkazilgan tadqiqot natijalari surunkali tonzillitda zamonaviy konservativ va instrumental davolash usullarining samaradorligini ko‘rsatdi. Lazer lakunotomiyasi simptomlarni kamaytirish, lakunalarni tozalash va remissiya muddatini uzaytirishda eng yuqori natija berdi.**

Ultratovushli lakuna yuvish yiringli tarkibni bartaraf etishda va zo‘rayishlar chastotasini kamaytirishda o‘rtacha samaradorlik ko‘rsatdi.

Kombinatsiyalangan konservativ davo esa simptomlarni yengillashtirgan bo‘lsa-da, barqaror remissiya ko‘rsatkichlari pastroq bo‘ldi.

Umuman olganda, har bir bemor uchun individual yondashuv, mikrobiologik tekshiruvlar asosida davolash rejalarini tuzish va zamonaviy texnologiyalarni qo‘llash surunkali tonzillitni

ISSN: 2582-4686 SJIF 2021-3.261,SJIF 2022-2.889, 2024-6.875 ResearchBib IF: 10.25 / 2025

davolashda klinik natijalarni yaxshilaydi.

Adabiyotlar:

1. Дайхес Н.А., Роминская В.А. **Болезни глотки и гортани у детей.** – Москва: ГЭОТАР-Медиа, 2020.
2. Choby B.A., Hunter M.H. **Acute and Chronic Tonsillitis: Clinical Review.** *American Family Physician*, 2021; 104(6): 633–640.
3. Brook I. **Microbiology and Management of Tonsillitis.** *Journal of Laryngology & Otology*, 2019; 133(3): 187–194.
4. Волков А.Г. **Современные методы лечения хронического тонзиллита.** Российская оториноларингология, 2022; №3.
5. Johnson R.F., Stewart M.G. **Treatment Strategies for Chronic Tonsillitis.** *Otolaryngologic Clinics of North America*, 2020; 53(6): 987–998.
6. Uzbekiston sog‘liqni saqlash vazirligi. **Otorinolaringologiya bo‘yicha klinik protokollar.** Toshkent, 2021.
7. Passali D., Bellussi L. **Tonsillar diseases and modern conservative approaches.** *Acta Otorhinolaryngologica Italica*, 2020; 40(4): 241–248.